

Panium — Nimewo Venntrwa

Aprè lig la, li va aji avèk twonpri.

Jeff Pippenger

2026-03-20

Danyèl onzè, vèsè vennkat, idantifye peryòd pandan ki Wòm payen t ap gouvène avèk otorite siprèm nan pa mwayen mo « tan ». Nan aplikasyon pwofetik la, yon « tan » reprezante 360 ane, e ane sa yo te kòmanse nan batay naval ki pi renome nan listwa ansyen an, batay Aktiyòm nan an 31 anvan Jezikri. Te gen lòt batay naval ki te pi gwo epi ki te pi rafine sou plan estratejik, men Aktiyòm te batay naval ki te pi senbolik la poutèt asosiyasyon li avèk Mak Antwàn ak Kléopat. Menm jan ak efondreman Mi Bèlen an nan akonplisman Danyèl 11:40, ak Tou Jimo yo nan 11/9 nan akonplisman Revelasyon dizwit la; paske lè Bondye chwazi evènman istorik yo pou akonpli Pawòl pwofetik Li a, Li fè sa yon fason ki rive atire atansyon pi gwo piblik ki posib.

Epi apre alyans ki te fèt avè l la, li pral aji avèk twonpri; paske li pral monte, epi li pral vin fò ak yon ti pèp. Li pral antre anpè menm sou kote ki pi rich nan pwovens lan; epi li pral fè sa zansèt li yo pa t fè, ni zansèt zansèt li yo; li pral gaye nan mitan yo piyaj, ak depouy, ak richès; wi, li pral prepare plan li yo kont fòtrès yo, men se pou yon tan. Danyèl 11:23, 24.

Ourya Smith fini obsèvasyon li sou alyans ki te genyen ant Wòm ak Makabe yo nan vèsè venntwa a, lè li fè kòmantè sou ti pèp la nan vèsè a.

“Nan epòk sa a, Women yo te yon ti pèp, e yo te kòmanse aji avèk twonpri, oswa avèk riz, jan mo a vle di l. E depi nan pwen sa a yo te monte, pa yon pwogrè ki te ansanm regilye ak rapid, jouk yo rive nan somè pouvwa yo te vin genyen apre sa.”

« [Vèsè vennkat la site.] »

“Fason nòmal nasyon yo te konn fè, anvan epòk Wòm nan, pou yo antre an posesyon pwovens ki gen anpil valè ak tèritwa rich, se te pa lagè ak konkèt. Kounye a, Wòm te gen pou l fè sa ni zansèt yo ni zansèt zansèt yo pa t janm fè; sètadi, resevwa akizasyon sa yo pa mwayen pasifik. Koutim sa a, ki pa t janm tandè anvan, te kounye a inogire, kote wa yo te kite wayòm pa yo bay Women yo kòm eritaj. Se konsa Wòm te vin an posesyon gwo pwovens.”

“Epi moun ki te vin sou dominasyon Wòm konsa yo, yo pa t tire ti benefis nan sa. Yo te trete yo avèk bonte ak tolerans. Se te tankou yo t ap separe bèt yo te pran ak piye a pami yo. Yo te pwoteje kont lènmi yo, epi yo te repoze an pè ak an sekirite anba pwoteksyon pouvwa Wòm nan.

“Konsènan dènye pati vèsè sa a, Evèk Newton bay lide pou fè plan davans depi nan fòtrès yo, olye pou yo fè yo kont fòtrès yo. Se sa Women yo te fè depi nan fò fòtrès vil yo a ki chita sou sèt ti mòn. ‘Men sèlman pou yon tan;’ san dout yon tan pwofetik, 360 ane. Depi ki pwen yo dwe konte ane sa yo? Petèt depi nan evènman yo mete devan je nan vèsè ki vin apre a.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 272, 273.

Smith kontinye epi li idantifye batay Aktiyòm nan ane 31 anvan Jezikri kòm pwèn depa twa san swasant ane yo. Apre li fin site vèsè venk senk la, Smith deklare sa ki annapre yo.

“Pa vèsè 23 ak 24 yo, yo mennen nou desann sou bò sa a nan alyans ki te fèt ant Jwif yo ak Women yo, anvan Kris 161, rive nan tan kote Wòm te fin pran dominasyon inivèsèl. Vèsè ki devan nou an kounye a mete devan je nou yon kanpay vanyan kont wa sid la, peyi Lejip, ansanm ak rive yon batay remakab ant gwo lame pisan. Èske evènman konsa te rive vre nan listwa Wòm nan epòk sa a? — Wi, yo te rive. Lagè a se te lagè ant peyi Lejip ak Wòm; epi batay la se te batay Aktiyòm nan. Annou pran yon kout je tou kout sou sikonstans ki te mennen nan konfli sa a.”

«Antony [Marc], Auguste César, ak Lepidus te fòme triyonvira ki te sèman pou vanje lanmò Jil Seza. Antony sa a te vin bofrè Auguste lè li te marye ak sè li, Oktavi. Yo te voye Antony ann Ejip pou zafè gouvènman an, men li tonbe viktim anba atizay ak cham Kléopat, rèn debòche Ejip la. Pasyon li te vin genyen pou li a te tèlman fò, ke finalman li te pran pati enterè Ejipsyen yo, li te rejte madanm li, Oktavi, pou fè Kléopat plezi, li te bay li pwovens sou pwovens pou satisfè avaris li, li te selebre yon triyonf nan Aleksandri olye lavil Wòm, epi li te, nan lòt fason ankò, tèlman ofanse pèp Women an, ke Auguste pa t gen okenn difikilte pou mennen yo angaje yo ak tout kè yo nan yon lagè kont lènmi sa a peyi yo. Lagè sa a, dapre aparans, te kont Ejip ak Kléopat; men an reyalye se te kont Antony, ki kounye a te kanpe alatèt zafè Ejipsyen yo. E vrè koz konfli yo a se te, jan Prideaux di l, ke ni youn ni lòt pa t kapab kontante yo ak sèlman mwaye anpi Women an; paske Lepidus te fin depoze nan triyonvira a, sa te kounye a rete ant yo toude, epi chak ladan yo te detèmine pou posede tout antye a, yo te jete zo lagè a pou posèsyon li.» Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 273.

Nan fason pwofetik, batay Aktiyòm nan idantifye lwa dimanch lan, paske li te reprezante twazyèm konkeri twa obstak jewografik yo ki te etabli “dominyon inivèsèl” Wòm payen an, jan Smith dekri sa. Menm jan ak Wòm payen an, se lè twazyèm obstak Wòm papal la te chase kite vil Wòm nan “dominyon inivèsèl” Wòm papal la te kòmanse an 538. De temwen sa yo pale sou lwa dimanch lan kote ak lè Wòm modèn lan ranpòte viktwa sou tou de sizyèm ak setyèm wayòm pwofesi bibliik la, epi, lè li fè sa, li ranpòte viktwa sou twazyèm obstak li; konsa, li etabli “dominyon inivèsèl” pandan karann-de mwa senbolik.

E yo te ba li yon bouch pou l pale gwo bagay ak blasfèm; e yo te ba li pouvwa pou l kontinye pandan karannnde mwa. Revelasyon 13:5.

Wòm Kont Ejip

Dinamik pwofetik lagè Awògis lavil Wòm te fè kont Ejip ak Kléopat te motive pa rebelyon Mak Antwàn, epi dinamik pwofetik sa yo dwe, pa nesite pwofetik, reprezante dinamik pwofetik yo ki reprezante nan lwa dimanch la.

Nan Actium, Wòm te konkeri Lejip, yon pouvwa ki te fòme ak yon alyans ant yon gason rebèl ak yon fanm san. Alyans Antwàn ak Kleyopat la se konbinezon legliz ak leta. Nan Actium, Wòm Ogisten an te konkeri yon pouvwa ki te reprezante pa yon konbinezon enpi ant legliz ak leta.

Imaj Bèt la

Kleopat reprezante yon legliz kòwonpi ki alye ak Antwàn, yon senbòl Wòm. Kleopat te chèf nan relasyon yo a, jan Ouriya Smith te montre sa lè li te deklare ke Antwàn “te tonbe viktim devan atizay ak cham Kleopat, larenn deboche peyi Lejip la.” Alyans legliz ak leta Antwàn ak Kleopat reprezante a te idantifye Kleopat kòm pouvwa k ap dirije nan relasyon an; konsa, konbinezon legliz ak leta relasyon yo a reprezante a satisfè definisyon imaj bèt la—ki se konbinezon legliz ak leta kote fanm nan kenbe kontwòl relasyon an. Aktiyòm te tipifye lwa dimanch ki pral vini talè a.

Ogis, reprezante pouvwa papal la k ap konkeri Etazini nan lwa dimanch ki pral vini byento an. Mak Antwàn se kòn Repibliken bèt latè a, epi Kléopat se kòn Pwotestan an. Antwàn ak Kléopat mete tèt yo ansanm epi yo pale tankou yon dragon nan lwa dimanch ki pral vini byento an. Ni Kléopat ni Antwàn se senbòl yon pouvwa dragon, epi lè yo fin ini nèt ansanm nan lwa dimanch lan—yo pale tankou yon dragon.

Dragon yo

Tou de Grès ak Lejip, nan sans pwofetik, reprezante yon pouvwa dragon, e Antwàn tou te reprezante yon pouvwa dragon. Lejip te sid la nan Danyèl onz, epi Lagrès te lwès la. Lejip te pran pa Ptolemey I apre wayòm Aleksann nan te divize an kat pati. Apre sa, Ptolemey I te vin premye wa pwofetik sid la, epi Kléopat te dènye chèf ptolemayik nan Lejip. Ptolemey te fèt nan Masedwàn, kote Aleksann Legran te fèt.

Masedwàn te nan nò peyi Lagrès, e yo te deklare orijin zansèt yo soti nan ewo mitolojik grèk yo. Vil-eta grèk ki nan sid yo te konsidere Masedwanyen yo kòm pi barbar pase Elenis sid peyi Lagrès yo. Masedwàn te yon monachi, tandiske vil-eta sid yo (poleis) tankou Atèn, Espat, Tèb, Korent, elatriye, te nan sid ak sant peyi Lagrès ansanm ak zile Lanmè Eje yo. Poleis sa yo te souvan gen gouvènman demokratik, oligachik, oswa melanje, tandiske Masedwàn te yon monachi santralize avèk yon dinasti wayal pwisan (Argead yo). Men, yo tout te Elenis, e lè Wòm te antre nan listwa, yo te klase Elenis yo kòm Grèk. Kléopat se te dènye chèf Ptolemeyik la, ki te reprezante tribi monachik grèk wayòm nò a, ki soti nan rejyon Masedwàn, oswa nò peyi Lagrès.

Wa Sid la Sid

Kléopat te dènye chèf wayòm Ptolemeyèn nan ki te kòmanse avèk Ptolome I lè wayòm Aleksann lan te divize an kat. Nan batay Aktyòm nan, wayòm Ptolemeyèn nan, wa sid la nan sans literal la, te rive nan fen li. Pwochen wa sid la t ap vin Ejip esprityèl, ke Lafrans ate a te reprezante pandan istwa Revolisyon franse a.

Epi kadav yo va kouche nan lari gwo vil la, vil yo rele esprityèlman Sodòm ak Lejip, kote tou Seyè nou an te kloure sou kwa a. Revelasyon 11:8.

Le littéral Égypte était littéralement le roi du midi en rapport avec la division du royaume d’Alexandre, mais l’Égypte spirituelle est représentée comme le roi du midi par les attributs prophétiques de l’Égypte, et non par une direction littérale.

Sid ak Lwès

Kléopat kòm dènye souvrènn ptolemeyen wayòm nan te, nan sans pwofetik, yon pouvwa doub: Grèk (lwès) ak Ejip (sid); tandiske pwochen wa sid la, epi ansuit wa esprityèl sid la, t ap Lafrans, li menm tou yon pouvwa doub ki reprezante nan Revelasyon onz kòm Ejip ak Sodòm. Debòch Sodòm nan ann amoni ak debòch Kléopat ki soti nan lwès la, epi Kléopat sid la ann amoni ak ateyis Ejip la. Nati doub dènye wa literal sid la te ann amoni ak premye wa esprityèl sid la.

Batay Aktsyòm lan se te alyans pwofan ant dragon Wòm Antwàn nan ak dragon sid ak lwès Kléopat la. Antwàn ak Kléopat reprezante yon legliz ak yon leta; konsa, viktwa Ogis Wòm nan sou Aktsyòm reprezante yon konkèt kote Wòm ranpòte laviktwa sou yon inyon pwofan doub ki sèvi kòm tip imaj bèt la. Twa san swasant ane apre, nan akonplisman Danyèl 11:24, Konstanten te divize Wòm an lès ak lwès, li kite fanm Wòm nan nan lwès epi li deplase nonm Wòm nan al nan lès. Yon konkèt sou sid ak lwès te sèvi kòm tip divizyon lès ak lwès apre yon “tan” twa san swasant ane, nan batay Aktsyòm lan. Nan yon rankont pi bonè, yo te bay Antwàn Wòm lès la epi Ogis te resevwa lwès la; konsa, Aktsyòm te reyini lès ak lwès, men se te sèlman pou yon “tan.”

31 av. J.-K. ak 330

Jezi toujou ilistre fen an avèk kòmansman an; konsa, viktwa Aktiyòm nan 31 anvan Kris la se yon tip divizyon anpi a an lès ak lwès nan 330. Aktiyòm nan 31 anvan Kris la te alfa omega a nan 360 ane ki te rive nan bout yo an 330. Ni 31 anvan Kris la ni 330 se tip lwa dimanch ki pral vini talè a, jan sa reprezante nan vèsè sèz ak karant-e-yon nan Danyèl onz.

Yon Lòt Senbòl

Antoni nan Wòm, ki aliye ak Kléopat nan sid la ak nan lwès la, reprezante yon alyans twa-fwa andedan inyon de-fwa yo nan imaj bèt la. Kwa a tou aliye ak lwa dimanch lan, e poutèt sa, ak Actium ak 330. Sou kwa a, yon inyon de-fwa ant legliz ak leta reprezante pa Jwif yo (legliz kòwonpi a) ki mete tèt yo ansanm ak Wòm (leta) pou touye Kris la. Twazyèm pati nan inyon an sou kwa a reprezante pa Barabas, yon fo Kris, ki gen non li ki vle di “pitit papa a.” Sou plan senbolik, Barabas se yon fo pwofèt lè yo mete l an kontrast ak Kris la kòm vrè pwofèt la. Wòm te Antoni, epi Kléopat nan sid la ak nan lwès la te reprezante Jwif yo ak Barabas.

Kwa a osi, a kwa-a na Eliya sou Mòn Kamèl la, kote chwa a te konsène kiyès ki te vrè pwofèt la oswa fo pwofèt la. Fo pwofèt la, lè sa a, te yon senbòl doub ki te gen ladan l pwofèt Baal yo ansanm ak prèt bwa sakre yo. Baal se yon divinite gason, epi prèt bwa sakre yo te reprezante Astaròt, yon divinite fi. Jwif yo bò kwa a te Astaròt, divinite fi a, epi Barabas, ki te fo kopi Nonm Doule a, te divinite gason an, Baal.

Kleopat te alafwa rèn sid la ak rèn lwès la. Antony te imaj Wòm, yon pati nan triyonvira twa-fwa a ki te sèman pou vanje asasina Julius la. Lanmò Julius la pa venntwa blesi te reprezante blesi mòtèl papote a an 1798, nan akonplisman vèsè karant nan Danyèl onz. Ougisten nan Aktiyòm reprezante gerizon blesi mòtèl sa a. Blesi a geri lè Antony ak Kleopat mouri. Antony ak Kleopat reprezante imaj bèt la Ozetazini, ki se yon antite pwofetik twa-fwa, ki gen ladann bèt tè a ak de kòn

li yo. Antony se yon pati, epi Kleopat reprezante de lòt pati yo. Kit se Wòm Antony a, oswa Lejip ak Lagrès Kleopat la, yo mouri ansanm nan lwa dimanch la lè sizyèm wayòm pwofesi Bib la fini. Pwofetikman, Kleopat an rapò ak Antony se melanj atizana legliz ak atizana leta, kote atizana legliz la sedui epi kontwole atizana leta a.

Dezyèm Lanmò a Prefigire

Nan yon lòt nivo pwofetik, relasyon Kléopat ak Jil Sèza ansanm ak Mak Antwàn reprezante de moman kote atizana legliz Kléopat la antre nan yon relasyon ak atizana leta Anpi Wòm nan. Jil te kite l an 1798 nan premye lanmò senbolik li, an akonplisman vèsè karant nan Danyèl onz; epi apre sa li rive nan finisman li san pèsonn pou ede l, nan Aktiyòm, an akonplisman vèsè karannsenk nan Danyèl onz. Vèsè karant se alfa premye blesi mòtèl li a ki gen pou geri, epi omega vèsè karannsenk la se kote li resevwa dezyèm ak dènye lanmò li.

Menm jan ak kat pouvwa women yo nan vèsè sèz rive vennnde a, Kléopat kòm yon senbòl bibliik gen plis pase yon siyifikasyon, selon kontèks la. Jilyis te kite li an 1798 lè sipò wayal la te retire, epi apre sa blesi mòtèl li a geri nan lwa dimanch lan; men dis wa Revelasyon disèt yo finalman detwi li ak dife, lè li rankontre dezyèm ak dènye lanmò li.

Kleopatra se yon senbòl nati doub la ki reprezante pa ateyis Lejip Farawon an, ansanm ak filozofi relijye Lagrès la. Nati doub li a reprezante atizana politik Lejip la ak atizana legliz Lagrès la. Filozofi relijye grèk la reprezante pa deyès grèk Atena, ki te konsakre kòm yon estati nan tanp li a, yo rele Parthenon an. Atena se senbòl sajès; e kòm yon fanm, li reprezante yon relijyon edikasyon imen, an kontrast ak edikasyon Diven an.

De kòn Etazini yo se Repiblikanis ak Pwotestantris, ki te tipifye an Frans pa Ejip ak Sodòm. Ejip se atizay leta, epi Sodòm se atizay legliz; konsa, Repiblikanis ann amoni ak Ejip, epi Pwotestantris ak Sodòm. Repiblikanis se Ejip, epi Pwotestantris se Sodòm ak Lagrès. Senbòl edikasyon imen an se deyès grèk Atena, ki tanp li te Parthenon an, ki jwenn jimo modèn li nan tanp Parthenon Nashville, Tennessee a. Senbòl legliz koripsyon an ki vin ann amoni ak kòn repibliken an nan Etazini nan lwa dimanch lan reprezante kòm Kléopat, Ashtaròt, Salome ak Sodòm.

Kleyopat dekri ateyis Farawon an ansanm ak relijyon Grèk yo. Relijyon ki mache avèk filozofi ateyis la se adorasyon edikasyon grèk la. Jezi toujou montre fen an atravè kòmansman an, epi pyebwa ki te nan jaden an, yo te entèdi manje ladan l lan, se te pyebwa konesans byen ak mal la, ki senbolize relijyon filozofi grèk la ke Sè White rele “edikasyon siperyè.” Sa idantifye epi mete aksan sou relijyon sajès grèk Kleyopat la kòm fòm kòripsyon ak fo kontrefason vrè edikasyon an nan gwo konfli ant Kris ak Satan.

Nashville, Tennessee rele “Athèn Sid la,” epi Kléopat te dènye rèn literal Sid la. Dènye rèn Sid la te yon tip pwofetik ki te prefigire pwochen an ak premye wa esprityèl Sid la, ki te akonpli pa Lafrans ateyis la. Lafrans ateyis la se yon tip Etazini yo, kote nan Nashville, Tennessee, “Athèn Sid la,” tanp Parthenon pou dyez Athena a reprezante nan sans senbolik. Tanp lan sitiye nan 2500 West End, nan Nashville. Nimewo vennsenk la reprezante pòt fèmèn an nan twa parabòl Matye vennsenk yo. Kléopat, kòm rèn ni “Sid” la ni “Lwès” la, rive nan “fen” li nan Athèn Sid la.

Avèk konsiderasyon sa yo sou Actium, Cléopâtre, Auguste ak Antoine, nou retounen nan vèsè vennkat rive nan vèsè trant nan Danyèl onz. Petèt, pati ki pi vag nan pasaj la se lè yo pale manti sou menm tab la.

Epi toude, kardia toude wa de wa yo pou fè mechanste, e y ap pale manti sou menm tab la; men sa p ap reyisi, paske fen an ap toujou rive nan tan ki fikse a. Danyèl 11:27.

Tan fikse nan vèsè a se 330, fen “tan” vèsè vennkat la. Tan fikse a reprezante lwa dimanch pou Etazini, epi li reprezante tou fen tan gras lèzòm pou lemonn. Anvan lwa dimanch lan, de wa yo, ki te gen kè yo pou fè mechanste, pral di youn lòt manti sou menm tab la. Anvan lwa dimanch vèsè sèz ak karanteyen nan Danyèl onz la, de wa pral di youn lòt manti sou yon sèl tab, men manti yo pa reyisi. Ki moun de wa sa yo ki di youn lòt manti? Anvan nou reponn panse sa a, m ap fè nou sonje kèk senbòl nou te deja trete nan seri sa a.

Kat chèf women yo reprezante yon varyete senbòl pwofetik selon kontèks kote yo konsidere yo. Malgre yo se chèf women, antanke yon senbòl, yo esansyèlman reprezante istwa pwofetik ansyen Jida pandan li t ap pase soti anba dominasyon Seleucid yo pou antre anba dominasyon Women yo.

Pompée te yon jeneral, epi twa pwochen chèf women yo te tout Seza. Jiliyis, an rapò ak Ogis, te reprezante de inyon twa-fwa ak de triyonvira yo, premye a pa t ofisyèl, dezyèm nan te ofisyèl. Nan sètèn kontèks, kat chèf sa yo tout reprezante lwa dimanch lan. Pompée te konkeri peyi bèl pouvwa a; Jiliyis, ki reprezante pa venn-twa kout kouto, se premye zanj lan, paske li se premye Seza a, epi li tipifye twazyèm zanj lan, ki te Tiberias. Tiberias nan kwa a, ki se lwa dimanch lan, reprezante tou pa venn-twa, paske venn-twa reprezante atonman an; epi kwa a se yon pati ki pi esansyèl nan travay Kris la nan ini Divinite Li ak limanite pa nou an. Konsa, Jiliyis ak Tiberias se premye ak twazyèm mesaj la, yo reprezante pa venn-twa.

Julius pa t figi amoure jan yo souvan prezante l nan lejand Hollywood yo; li te yon nonm san pitye ki te fikse sou pouvwa. Tiberias te pi mal pase Julius, paske mechanste li menm adrese nan vèsè a, paske dènye lèt alfabè ebre a se vennnde e premye lèt la se youn. Alfa a pi piti pase omega a, epi mechanste Tiberias la chita nan vèsè vennnde, ki se dènye lèt alfabè ebre a; epi ant de moun mechan sa yo, ki reprezante pa Julius ak Tiberias, te genyen Augustus. Augustus reprezante somè laglwa pouvwa ak prestij Wòm. Kòm kontrè premye ak twazyèm mesaj la, li reprezante pa lèt trèz la, ki se yon senbòl rebelyon. Augustus te asire wayòm li a lè li te soumèt rebelyon Antony ak Cleopatra, rebelyon ki pi popilè nan istwa Wòm.

Ogis se pisans women an ki te konkeri twazyèm obstak la, e lè li te fè sa li te reprezante lwa dimanch lan, ansanm ak pisans women an ki gouvène pandan karantde mwa senbolik rebelyon chapit trèz Revelasyon an. Lè yo mete Pompey anvan lwa dimanch lan, li se ni 1798 ni 1989, sa ki fè Pompey tounen yon senbòl Antyokis Magnus k ap mete fen nan katrityèm lagè Siri a soti 219 rive 217 anvan Kris, nan akonplisman vèsè dis nan chapit onz la. Apre sa, Julius Caesar aliye ak vèsè onz ak douz yo ansanm ak batay fwontye a, batay Raphia an 217 anvan Kris. La a, Julius se Antyokis Magnus tou, epi Ogis Seza se Antyokis Magnus tou nan batay Panyòm vèsè kenz la. Apre sa, nan vèsè sèz la, Tiberyad se lwa dimanch lan, men li pa Antyokis Magnus, paske la a li se Pompey, paske Jezi toujou ilistre fen an avèk kòmansman an. Vèsè a make fen Anpi Selesid la kòm

tip fen Etazini antanke sizyèm wayòm pwofesi biblik la.

Gen lòt alinyasyon ankò ki dwe fèt konsènan kat chèf women yo, epi liy lan reprezante listwa kache vèsè karant lan. Liy Makkabe yo nan vèsè venn-twa a tou ilistre listwa kache vèsè karant lan. Apre sa, nan vèsè venn-kat la, istwa Wòm enperyal payen an reprezante pa yon peryòd tan—twas swasant ane. Liy listwa women an ki reprezante depi vèsè venn-kat rive jouk vèsè trant lan se tou yon ilustrasyon listwa kache vèsè karant lan. Li fini nan vèsè trant-yon lè sijè a chanje soti nan Wòm payen pou rive nan Wòm papal. Wòm payen an toujou nan vèsè a, men la li pa reprezante kòm katriyèm wayòm pwofesi biblik la, men kòm pouvwa politik ki te mete papote a sou twòn nan an 538. Nan 538 papote a te pase yon lwa dimanch, konsa vèsè trant-yon an ap aliyen ak vèsè sèz ak karant-yon yo. Vèsè venn-kat la te prezante batay Aktiyòm nan ansanm ak listwa ki asosye avèk liy lan.

Vèsè vennkat la idantifye moman kote Wòm payen an te kòmanse gouvène avèk pouvwa siprèm pandan twasan swasant ane, epi apre sa, nan vèsè tranteyen an, Wòm papal la kòmanse gouvène avèk pouvwa siprèm pandan mil desan swasant ane. Kòmansman ak fen liy lan pote siyati Kris la, Alfa ak Omega a. Nan vèsè sa yo, nou jwenn istwa Mak Antwàn, Kléopat ak Ogis Siza. Nan vèsè sèz la, Wòm payen an te konkeri Anpi Seleusid la an 65 av. J.-K., epi apre sa Jida an 63 av. J.-K. Twazyèm obstak Aktiyòm lan an 31 av. J.-K. te idantifye fen wayòm peyi Lejip la, jan premye obstak Seleusid yo te prefigire sa an 65 av. J.-K. Yon lòt fwa ankò, nou jwenn siyati Premye a ak Dènye a. Ane 65 av. J.-K. te premye nan twa obstak yo, epi li te reprezante konkèt wa nò a; epi ane 31 av. J.-K. te twazyèm nan twa obstak yo, epi li te reprezante konkèt wa sid la. Jida, kòm obstak mitan an nan twa obstak yo, t ap sibi yon lagè sivil andedan miray Jerizalèm yo lè Pompèy te rive an 63 av. J.-K. Dezyèm obstak la se yon senbòl rebelyon.

Nan ane 538, twazyèm obstak pou Wòm papal la te chase soti nan Vil Wòm. Obstak sa a se te Got yo, e se la senkyèm wayòm pwofesi biblik la te kòmanse; egzakteman kote katriyèm wayòm nan te fini. E menm jan katriyèm wayòm nan te kòmanse nan twazyèm obstak li a, wayòm Lejip la te bat, jan sa te deja senbolize nan premye obstak wayòm Seleusid la. Sa idantifye temwayaj pwofetik yo jwenn nan vèsè vennkat rive nan vèsè trant lan kòm yon liy ki dwe tou lokalize nan istwa kache vèsè karant lan. Se poutèt sa, li esansyèl pou konsidere divès relasyon pwofetik ki reprezante pa Mak Antony, Kléopatra, Jilyis Sèza, Pompée ak Ogis Sèza.

Se konsa, èske pati ki pi vag nan pasaj la, soti nan vèsè vennkat rive trant, se lè yo pale manti bò yon sèl tab?

Epi kè de wa sa yo va gen kè yo pou fè sa ki mal, e yo va pale manti sou menm tab la; men sa p ap reyisi, paske fen an poko rive, eksepte nan tan ki fikse a. Danyèl 11:27.

Uriya Smith idantifye de wa yo kòm Marc Antony ak Ogis Seza.

« Vèsè vennsèt site »

“Antony ak Caesar te ansyen alye. Men, anba aparans amitye, yo toude t ap chèche epi fè konplo pou dominasyon inivèsèl. Deklarasyon yo te fè kòm si yo te gen konsiderasyon youn pou lòt, epi kòm si yo te zanmi youn ak lòt, se te pawòl ipokrit. Yo t ap pale manti sou yon sèl

tab. Octavia, madanm Antony a ak sè Caesar, te deklare devan pèp Wòm nan, lè Antony te divòse avè l, ke li te dakò marye avè l sèlman ak espwa sa a, pou sa ta sèvi kòm yon garanti inyon ant Caesar ak Antony. Men konsèy sa a pa t reyisi. Separasyon an rive; epi nan konfli ki te swiv la, Caesar te sòti nèt ale viktorye.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 276.

Lè Octavia te idantifye maryaj li ak Antony kòm yon angajman inyon, sa te idantifye alyans matrimonyal ki te deja tipifye pi bonè nan chapit onz la pa maryaj Berenice, nan epòk elenistik la, ak wa seleusid Antiochus II Theos anviwon 252 av. J.-K. Berenice te pitit fi Ptolemy II Philadelphus. Octavia ak Berenice reprezante maryaj diplomatik oswa, nan sans pwofetik, trete. Vèsè senk rive dis yo idantifye istwa maryaj diplomatik ant wayòm sid la ak wayòm nò a, epi lè Marc Antony ak Octavian, ki pita te rele Augustus Caesar, te ranje maryaj la, yo te divize wayòm nan tou an lès ak lwès.

Pak Brundisium nan ane 40 anvan Kris la te yon antant negosye ant Mak Antony ak Oktavyen (ki pita te vin Ogis) pou rezoud tansyon ki te genyen nan Dezyèm Triyonvira a apre yon sitiyaasyon ki te prèske tounen lagè sivil. Li te gen ladan l divizyon teritwa women yo (Antony nan lès, Oktavyen nan lwès), epi yo te sele l pa maryaj Antony ak Oktavya (sè Oktavyen). Nan ane 39 anvan Kris la, premye manda senk ane Triyonvira a te ekspire; Antony te pran lanmè pou Itali ak plis pase 300 bato, men okòmansman yo te refize l debake Brundisium, konsa finalman yo te akoste Tarentum. Oktavyen te rankontre l la apre medyasyon ki te dire lontan, ki te fèt akòz lame Antony a pa t vle goumen ak lame Oktavyen an, e visvès. Oktavya te jwe yon wòl medyatris enpòtan, lè li te konvenk Antony pou soutni Oktavyen kont Sèkstis Pompèy. Yo te renouvle Triyonvira a pou yon lòt peryòd senk ane ankò (rive jouk ane 32 anvan Kris la), avèk Antony ki te bay Oktavyen 120 bato an echanj pou twoup yo te pwomèt li yo (ke pita Oktavyen te kenbe pou li).

Nan ane 32 anvan Kris la, te gen yon separasyon ouvèt ant de advèsè yo. Relasyon yo te vin deteryore anba enfliyans pwopagann, oryantasyon Antwàn sou Lès la (ansanm ak Kléopat), ak konsolidasyon Oktavyen nan Lwès la. Oktavyen te rejte pwopozisyon pou yon konferans Antwàn te fè pi ta anvan Actium.

Nan maryaj diplomatik ant wa nò a (Antiochus) ak wa sid la (Ptolemy), se wa sid la ki te bay lamarye a; men nan maryaj diplomatik ant Antony (lès la) ak Octavian (lwès la), se lwès la ki te bay lamarye a. Toude maryaj diplomatik sa yo te echwe, epi moun ki te bay pitit fi a oswa sè a te finalman genyen viktwa sou pouvwa ki te kraze trete a.

Temwayaj Twa yo

Nan fen Anpi Selesid la, te gen yon twazyèm trete kote yo te pale manti sou yon sèl tab. Sa te rive nan kontèks Senkyèm Lagè Siri a (202–195 av. J.-K.), lè Antiochus III Magnus te pwofite feblès Wayòm Ptolemaik la apre lanmò Ptolemy IV Philopator an 204 av. J.-K. Ptolemy V Epiphanes (Ptolemy V) te monte sou twòn nan kòm yon timoun piti (apeprè 5–6 an), sa ki te kite Ejip anba rejans epi vilnerab devan dezòd entèn, revòlt natif natal yo, ak menas ki soti deyò.

Antiochus Magnus te deja anvayi epi sezi yon gwo pati nan teritwa Ptolemaik yo nan Coele-Siri, Palestin, ak Azi Minè apre viktwa tankou Batay Panium nan (200 av. J.-K.). Olye li te konkeri

Lejip nèt ale (sa ki te ka lakòz entèvansyon Wòm, paske Wòm t ap fè presyon sou li pou l rete lwen kèk zòn), li te pouswiv yon alyans maryaj diplomatik kòm yon figi “pwotektè”. Nan ane 197/195 av. J.-K., kòm yon pati nan trete lapè ki te mete fen nan lagè a, Antiochus Magnus te fyanse epi answit marye jèn pitit fi li Cleopatra I Syra (yo rele l tou Cleopatra Syra) ak timoun nan, Ptolemy V (maryaj la te fèt an 193 av. J.-K. nan Raphia; Ptolemy te gen 16 an, Cleopatra 10).

Sa te prezante kòm yon jès jenere: Antiochus te mete tèt li kòm yon alye ak “pwotektè” jèn wa a, pandan li t ap garanti lapè tout pandan li t ap konsève sa li te genyen ann Azi. Maryaj la te ba li yon enfliyans endirèk sou Lejip pa mwayen pitit fi li a (li te espere li t ap rete fidèl ak rasin Seleusid li yo epi aji kòm yon vwa pwo-Siryen nan lakou Ptolemeyen an). Konplo a te vire kont li, paske Cleopatra te pran pati mari li ak Lejip, non pa papa li, sa ki te febli kontwòl alontèm Antiochus la. Sa fè eko Pak Brundisium nan (40 av. J.-K.) epi li te gen rapò ak evènman women yo sou plizyè plan.

Menm jan Antwàn te marye ak Oktaviya (sè Oktavyen) pou mare pouvwa rival yo apre yon lagè ki te prèske eklate, Antiòkis te sèvi ak maryaj pitit fi li ak Ptoleme V pou ofisyalize yon lapè tanporè ak yon pataj teritoryal (Seleusid yo te kenbe konkèt yo nan nò a, Ptoleme te konsève peyi Lejip nan sid la).

Antyokis te aji kòm yon gadyen de facto sou wa-timoun Ptolome V la (atravè lyen fanmi), menm jan ak fason Oktavyen (ak Triyomvira a) te plase tèt yo nan mitan vid pouvwa oswa rivalite. Nan toude ka yo, figi ki “pi fò” a (Antyokis/Oktavyen) te chèche jwenn enfliyans sou yon patnè vilnerab atravè fanmi. Toude aranjman yo te pote yon estabilite pou yon ti tan, men yo “pa t reyisi” alontèm poutèt mefyans ki te kache anba yo—Kleopatra te favorize Ejip (sa ki te febli Antyokis), tandiske oryantasyon Antoniyo sou bò lès la (Kleopatra VII) te mennen nan kraze relasyon li ak Oktavyen.

Minè Ptolémée V anba rejans yo koresponn ak enstabilite ki te vini apre lanmò Jil Siza a (sa ki mennen nan fòmasyon Trivira a ak lit pou pouvwa). Maryaj Berenis ak Antiyòk make kòmansman istwa Anpi Seleusid la nan Danyèl onz, epi maryaj pitit fi Antiyòk Magnus la ak wa timoun peyi Lejip la make fen Anpi Seleusid la. Fen maryaj Mak Antwàn ak Oktavi make fen wayòm Ptolemeyen an. Fen Jida kòm pèp alyans Bondye a te fèt sou kwa a, epi wayòm Jideyen sa a te kòmanse ak Makabe yo ak lig yo te fè ak Wòm. Tout liy pwofetik sa yo reprezante anedan naratif chapit onz Danyèl la, epi yo tout aliye ak istwa kache vèsè karant lan. Kòmanse nan vèsè senk nou gen trete Berenis la, ki mennen nan Antiyòk Gran an ak trete pitit fi li a, Kleopat Sira, ki fèt nan istwa Makabe yo nan vèsè venntwa. Makabe yo vin fè pati liy lan sou baz rebelyon yo kont Antiyòk Epifan, youn nan dènye manm Dinasti Seleusid la.

Antiochus Épiphane se Antiochus ki te ann Ejip an 168 anvan Jezi Kris, toupre Aleksandri, pandan Sizyèm Lagè Siri a. Antiochus Épiphane te anwayi Ejip e li te prèske pran Aleksandri. Chèf ptolemeyen yo te mande Wòm èd. Wòm te voye Popillius Laenas (ak sèlman yon ti swit—san okenn lame) pou remèt yon iltimatòm Sena a; Antiochus te dwe retire kò l imedyatman kite Ejip ak Chip, sinon li t ap fè fas ak lagè kont Wòm. Lè Antiochus te resevwa lèt la e li te mande tan pou konsilte konseye li yo, Popillius—yo dekri li kòm sevè e enperyè—te pran baton li epi li te trase

yon sèk nan sab la toutotou pye wa a. Apre sa, li te deklare: “Anvan ou soti nan sèk sa a, ban mwen yon repons pou m prezante devan Sena a.”

Sans la moindre ambiguïté, l’implication était claire : Antiochus ne pouvait quitter le cercle sans s’engager à se conformer aux exigences de Rome — le franchir sans accord signifierait la guerre. Saisi de stupeur et profondément humilié, Antiochus hésita brièvement, puis consentit à obtempérer, retira ses forces d’Égypte et retourna en Syrie. Cet acte audacieux de diplomatie (soutenu par la réputation croissante de puissance de Rome) imposa la retraite sans combat, manifestant la domination naissante de Rome dans la Méditerranée orientale. On le cite largement comme étant à l’origine de l’expression « tracer une ligne dans le sable » (bien qu’il s’agît littéralement d’un cercle).

Antyòk Epifan te vin tou konpreyansyon pwotestan sou pouvwa ki egzalte tèt li, ki tonbe epi ki tabli vizyon an nan vèsè katòz nan Danyèl onz.

Epi nan tan sa yo, anpil moun pral leve kont wa sid la; e vòlè pami pèp ou a va leve tèt yo pou yo tabli vizyon an; men yo pral tonbe. Danyèl 11:14.

Anntyòk IV Épifan te renye soti 175 rive 164 anvan Jezikri, e li te wityèm nan trèz wa Selesid yo. Li t ap chèche enpoze kilti elenis la epi ini anpi li a anba pratik relijye grèk yo. Li te piye Tanp lan an 169 anvan Jezikri, li te entèdi pratik jwif yo (sikonsizyon, obsèvan Saba a, etid Tora a), epi li te fòse yo ofri sakrifis bay dye payen yo. Nan mwa desanm 167 anvan Jezikri, li te drese yon lotèl payen (pou Zeyis) sou tèt lotèl jwif la pou ofrann boule yo nan Tanp lan, epi li te sakrifye yon kochon, ansanm ak lòt zak pwofan. Pwofanasyon sa a te dènye gout la pou jwif ki te fidèl nan obsèvan yo, ki te wè sa kòm vyolasyon final la kont sentete Tanp lan ak lalwa Bondye a. Sa te pwovoke yon rezistans imedya lè Matatya (yon prèt ki soti Modeyin) te refize lòd yon ofisye Selesid ki te mande l pou li sakrifye bay dye payen yo; li te touye yon jwif apostata ansanm ak ofisye a, epi ansuit li te sove al nan mòn yo ak pitit gason li yo (Makkabe yo nan lavni). Sa te limen lagè geriya ak revòlt la soti 167 rive 160 anvan Jezikri, ki te vize retabli adorasyon jwif la, e sa te mennen nan rededikasyon Tanp lan (Hanouka) an 164 anvan Jezikri anba Jida Makkabe.

Nan kòmansman ak nan fen Anpi Seleusid la, te gen yon trete enpòtan ki te reprezante pa yon maryaj diplomatik ki te genyen eleman divizyon swa ant lès ak lwès, oswa ant nò ak sid. Pandan Anpi Seleusid la t ap depafini, Antiochus Epiphane vin tounen senbòl pouvwa women an k ap leve, ansanm ak sant indignasyon Makkabe yo. Pita nan listwa, li vin tounen kontrefè senbòl pwofetik la ki etabli vizyon an. Pouvwa ki nan vèsè vennde nan chapit onz la kraze lè chèf alyans lan te kraze.

Epi avèk bra yon inondasyon y ap baleye yo devan li, epi y ap kraze; wi, menm chèf alyans lan tou. Danyèl 11:22.

Rèy Antiochus Épiphane a te fini an 164 anvan Jezikri, prèske de san ane anvan Kris, lè “chèf alyans lan” te “kraze” sou kwa a. Sa nou vle fè remake isit la, se ke Anpi Seleusid la te kòmanse epi li te fini ak yon maryaj diplomatik pa trete, kote twonpri ki te genyen ant de pati yo se yon kestyon ki byen tabli nan dosye istorik la. Pandan rèy Antiochus Épiphane, revòlt Makabe yo te kòmanse, revòlt sa a te prefigire Revolisyon Ameriken an. Nan istwa Makabe yo, lit yo pou

debarase yo de pouvwa Seleusid la te gen ladan l yon trete enpòtan avèk Wòm. Vèsè ki idantifye trete a dirèkteman idantifye Wòm kòm yon pouvwa k ap aji avèk twonpri, oswa k ap di manti bò tab trete a.

Epi apre alyans ki fèt avèk li a, li va aji avèk twonpri; paske li va monte, epi li va vin gen fòs avèk yon ti pèp. Danyèl 11:23.

Chak liy pwofetik ki vini anvan tan lafen an nan vèsè karant lan gen yon trete ki kraze. Uriah Smith, lè l ap fè kòmantè sou “moun ki abandone alyans sen an” nan vèsè trant lan, ekri sa ki annapre yo:

«Kòlè kont alyans lan»; sa vle di, Ekriti Sen yo, liv alyans lan. Yon revolisyon konsa te akonpli nan Wòm. Eril yo, Got yo, ak Vandal yo, ki te konkeri Wòm, te anbrase lafwa Aryèn nan, epi yo te vin lènmi Legliz Katolik la. Se te sitou nan bi pou detwi erezi sa a Justinien te dekrete pap la kòm tèt legliz la ak korèktè eretik yo. Byento yo te vin konsidere Bib la kòm yon liv danjere ke pèp òdinè a pa t dwe li, men tout keston ki te an diskisyon te dwe soumèt bay pap la. Konsa yo te fè gwo denigrasyon sou pawòl Bondye a. Epi anperè Wòm yo, ki pati lès li a te toujou kontinye egziste, te gen entelijans, oswa te fè konivans avèk Legliz Wòm nan, ki te abandone alyans lan, e ki te konstitye gran apostazi a, nan bi pou yo te konbat «erezi». Nonm peche a te leve sou twòn odasye li a pa defèt Got Aryèn yo, ki lè sa a te kenbe posesyon Wòm, nan ane 538 aprè Jezikri.» Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 281.

Vèsè senk nan Danyèl onz la idantifye liy listwa kote wa sid la bay yon lamarye diplomatik kòm yon senbòl yon trete ke wa nò a te vin kraze apre sa. Vanjans wa sid la te prefigire vanjans wa sid esprityèl Napoleyon an kont wa nò papal la an 1798. Trete ki te kraze a nan vèsè senk rive nèf yo te prefigire trete Tolentino Napoleyon an ki te kraze, ki te prefigire pretansyon Poutin sou yon trete NATO te kraze. Vanjans Napoleyon an te prefigire vanjans Poutin kont Ikrèn an 2014. Vanjans Antyòkis Magnus nan vèsè dis la, ki fini katriyèm lagè Siri a, aliyen ak Napoleyon an 1798 epi tou ak Poutin an 2014. Apre batay Panyòm nan vèsè kenz la an 200 anvan Jezikri, Antyòkis te òganize yon maryaj diplomatik ak entansyon kache pou mete Ejip anba kòmandman li san li pa itilize sòlda sou tè a. Twòn Antyòkis Magnus la te pase bay pitit gason li a, yo te asasinen li, sa ki te mennen pi piti pitit gason Antyòkis Magnus la, Antyòkis Epifan, sou twòn nan. Aksyon li yo nan mete koutim ak relijyon grèk yo an aplikasyon te lakòz rebelyon Makabe yo, ki te mennen nan trete twonpè ak Wòm nan vèsè vennntwa. Vèsè vennkat la entwodui Wòm payen epi li idantifye tab manti Antwàn ak Ogis la. Nan vèsè trant, Wòm payen antre nan dyalòg ak legliz papal la, ki make kòm sila yo ki te kraze alyans sen an.

Vèsè vennkat rive trant yo se temwayaj Wòm payen an, epi vèsè trantyonnn rive karant yo bay temwayaj Wòm papal la. Chak liy nan Danyèl onz, depi vèsè youn jiska vèsè karant, reprezante yon liy pwofesi ki aplike nan istwa kache vèsè karant lan. Liy wayòm Seleusid la, liy wayòm Ptolemeyik la, liy wayòm Jideyen Makabe yo, liy Wòm payen an, ak liy Wòm papal la, tout montre istwa 1989 rive jouk lwa dimanch lan. Chak nan liy sa yo idantifye yon trete kraze kòm yon eleman majè nan istwa a.

Se Wòm ki tabli vizyon Danyèl onz la, e ni trete pwofetik twonpri Wòm payen an ni sa Wòm papal la make kòm pwogresif epi kòm bagay ki rive anvan Wòm te gouvène avèk sipremasi pandan peryòd pwofetik pa yo, ki separe e diferan. Toude pisans yo te make kòmansman peryòd pwofetik sipremasi a kòm kòmanse lè twazyèm obstak yo te venk. Anvan lwa dimanch ki pral vini byento Ozetazini an, pral gen yon trete twonpri ant de pisans. Kat fwa de pisans sa yo te wa sid la ak wa nò a: yon fwa ant peyi gloriye Jida a ak Wòm, yon fwa ant de pati nan triyonvira Women an, epi yon fwa ant Wòm payen ak Wòm papal. Nan toude trete twonpri ki gen rapò ak Wòm yo, sa te vin tounen yon trete ant yon mwaye nan anpi women an, kit se Antwàn nan lès la, Ogis nan lwès la, oswa Wòm payen nan lès la ak Wòm papal nan lwès la. Kat trete twonpri ant wa nò a ak wa sid la; de ant wa lès la ak wa lwès la; epi youn ant sila a ki pral byento wa nò a ak peyi gloriye a.

Sa a mete fen nan premye prezantasyon nou sou liv Danyèl la. Seri Panium nan reprezante konklizyon seri sou liv Danyèl la, ki se entwodiksyon nan istwa kache vèsè karant la, ke nou pral kontinye egzamine nan pwochen atik la.